

stemte retstilstand under hensyn til eksisterende praksis og sædvane på edb-området ofte vil føre til, at arbejdsgiveren allerede i kraft af selve ansættelsesforholdet erhverver alle for den pågældende virksomhed relevante udnyttelsesrettigheder til edb-programmer, som i et teamwork er frembragt af personer, som er ansat med henblik på frembringelse af sådanne programmer. Dette må efter ministeriets opfattelse ikke mindst antages at være tilfældet, hvor en virksomheds formål er at frembringe edb-systemprogrammer med henblik på almindelig omsætning, det være sig ved salg eller begrænset overdragelse.

Selvom det herefter kan forekomme tvivlsomt, om der foreligger et tilstrækkeligt behov for en lovregulering, finder ministeriet det rigtigst, at der ud fra almenne samfunds- og retssikkerhedsmæssige hensyn omkring omsætningen af edb gennemføres en sådan regulering. Lovforslaget indeholder derfor under nr. 12 et forslag om, at ophavsretten til et edb-program, der er frembragt som led i et ansættelsesforhold, overgår til arbejdsgiveren, medmindre andet er aftalt.

Det bemærkes, at de omtalte delbetænkninger fra Ophavsretsudvalget om »Billedret« og »Ophavsret og EDB«, som udgør grundlaget for lovforslagets hovedbestemmelser, har været udsendt til høring hos en række myndigheder, institutioner, organisationer m.fl.

Lovforslaget medfører ikke direkte økonomiske konsekvenser for staten eller kommunerne.

På baggrund af, at der såvel på rettighedshaversiden som på forhandlersiden bør være fornøden tid til at tilrettelægge opkrævningen af det nye følgeretsvedlag (droit de suite) foreslås det i lovforslagets § 2, at forslagens § 1, nr. 10, (§ 25 a), først skal træde i kraft den 1. juli 1989.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

I ophavsretslovens § 1 fastslås lovens udgangspunkt, hvorefter litterære og kunstneriske værker nyder ophavsretlig beskyttelse. Kultur- og Kommunikationsministeriet kan tilslutte sig Ophavsretsudvalgets opfattelse, hvorefter beskyttelsen efter § 1 allerede efter lovens hidtidige formulering må antages også at omfatte edb-programmer. Forslaget om indføjelser af en udtrykkelig regel herom i § 1, stk. 2, har derfor alene en klagende karakter. Ministeriet finder, at edb-programmer mest hensigtsmæssigt bør henregnes til de litterære værker. Dette har betydning for de indskrænkninger i enerettighederne, som hjemles i

lovens kapitel 2, hvor der flere steder sondres mellem forskellige værkstyper.

Kultur- og Kommunikationsministeriet har overvejet spørgsmålet, hvorvidt det må anses for påkrævet at indføje en definition af begrebet »edb-program« i § 1. En række forslag til en sådan definition er i 1984 fremkommet på internationalt plan inden for WIPO. En definition, som efter ministeriets opfattelse vil kunne tjene som vejledning i praksis, er følgende: »Et edb-program er en række instruktioner eller oplysninger, fikseret i en hvilken som helst form eller på et hvilken som helst medium, som tilsigter direkte eller indirekte at bringe en datamat til at angive, udføre eller opnå en bestemt funktion, opgave eller et bestemt resultat.« Bortset herfra finder ministeriet, at spørgsmålet om den nærmere afgrænsning af beskyttelsesområdet for edb-programmer under hensyn til den hurtigt skiftende tekniske udvikling bør være overladt til praksis.

Omfattet af den ophavsretlige beskyttelse er kun edb-programmer, som kan betegnes som "værker". Heri ligger, at programmet skal være resultatet af en skabende åndsindsats. Det må altså fx ikke være en afskrift af et andet program. Endvidere skal programmet bære præg af ophavsmandens individualitet. Det betyder, at det må adskille sig fra det nærliggende og alment kendte.

Den nærmere afgrænsning af originalitetskravet på edb-området har givet anledning til en del retsafgørelser i udlandet. Nogen dansk praksis foreligger ikke. Et karakteristisk træk i udenlandsk praksis har været, at man synes at have søgt at afbalancere kravet til det individuelle præg over for behovet for at sikre den almindelige erhvervsfrihed.

I dansk praksis har man hidtil på de traditionelle områder indenfor ophavsretten været liberal med hensyn til at yde beskyttelse af fx billedkunst og skønlitteratur, måske fordi der her ikke findes særligt markerede modstående erhvervs-mæssige interesser. Forholdet har været anderledes ved fx brugskunst, hvor en for liberal beskyttelse kan gøre det vanskeligt for konkurrerende virksomheder at holde trit med den nyeste udvikling på området. På sådanne konkurrenceprægede områder har man i praksis været mere tilbageholdende, både med hensyn til at fastslå beskyttelse og med hensyn til at fastslå, at der i konkrete tilfælde foreligger krænkelse.

Efter Kultur- og Kommunikationsministeriets opfattelse er edb-programmer et område, hvor hensynet til den frie erhvervsudøvelse tilsiger en vis tilbageholdenhed med hensyn til ophavsretsbeskyttelse. Det bør efter ministeriets opfattelse fastholdes, at der – også når det gælder edb-programmer – eksisterer et